

Miljø- og
Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000- plejeplan

for lysåbne naturtyper og arter
på Naturstyrelsens arealer
2. planperiode 2016-2021
i Natura 2000-område nr. 6
Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å.
Habitatområde nr. 6.

Titel:

Natura 2000-plejeplan for lysåbne naturtyper og arter på Naturstyrelsens arealer.

2. planperiode 2016-2021 i Natura 2000-område nr. 6 Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å.

Udgiver:

Naturstyrelsen
Gjøddinggård
Førstballevej 2
7183 Randbøl
www.nst.dk

År:

2017

Foto:

Naturstyrelsen

Kort:

Naturstyrelsen, på baggrund af kortmaterialer i henhold til tilladelse G18/1997 (Kort og Matrikelstyrelsen)

ISBN nr.

978-87-7179-101-3

Må citeres med kildeangivelse.

1. Generelt

Der er 20. april 2016 offentliggjort Natura 2000-planer for 252 områder i Danmark.

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for område N6 Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å, der består af habitatområde med samme nummer og navn og vedrører Naturstyrelsens arealer på ca. 150 ha.

Figur 1: Oversigtskort over Natura 2000-områdets afgrænsning

I denne plejeplan er arealer og indsatser opdelt på henholdsvis lysåbne naturtyper og arter knyttet til de lysåbne naturtyper. Natura 2000 plejeplaner for de skovbevoksede naturtyper, samt mere detaljerede oplysninger om indsatsen i Natura 2000-områderne findes på Naturstyrelsens hjemmeside vedr. Natura 2000. Bemærk, at Naturstyrelsens samlede arealforvaltning i området er omfattet af flere planbestemmelser og retningslinjer end dem, der findes i denne plan. For supplerende læsning herom henvises til Naturstyrelsens driftsplaner for det pågældende område, som findes på Naturstyrelsens hjemmeside vedr. driftsplanlægning.

Naturstyrelsen har udarbejdet et resumé af plejeplanen, som indgår i en kommunal Natura 2000-handleplan. Dette resumé er vedlagt som bilag 1.

Plejeplanen gælder for perioden 2016 -2021 og skal således senest være gennemført med udgangen af år 2021. Plejeplanen vil forsat være gældende efter 2021 og efterfølgende alene blive ajourført, når der foretages ændringer i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, ændringer i Natura 2000- eller driftsplanlægningen eller ændringer i øvrige forhold, der måtte give anledning til at ajourføre plejeplanen.

Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen udgør grundlaget for plejeplanens prioriteringer og valg. I de tilfælde hvor der har været forudset en modstrid mellem hensynet til forskellige arter og/eller naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, har Natura 2000-planen allerede foretaget denne prioritering.

Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA overvågningsprogram. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedrørende habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til EU-kommissionen hvert 6. år.

I 2016-18 foretager Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA) genkortlægning og tilstandsvurdering på alle arealer (lysåbne naturtyper og skovnaturtyper), og resultatet forventes at indgå i kommende basisanalyser for hvert enkelt Natura 2000-område i 2019.

Få adgang til MiljøGIS overvågningsdata fra basisanalysen her:

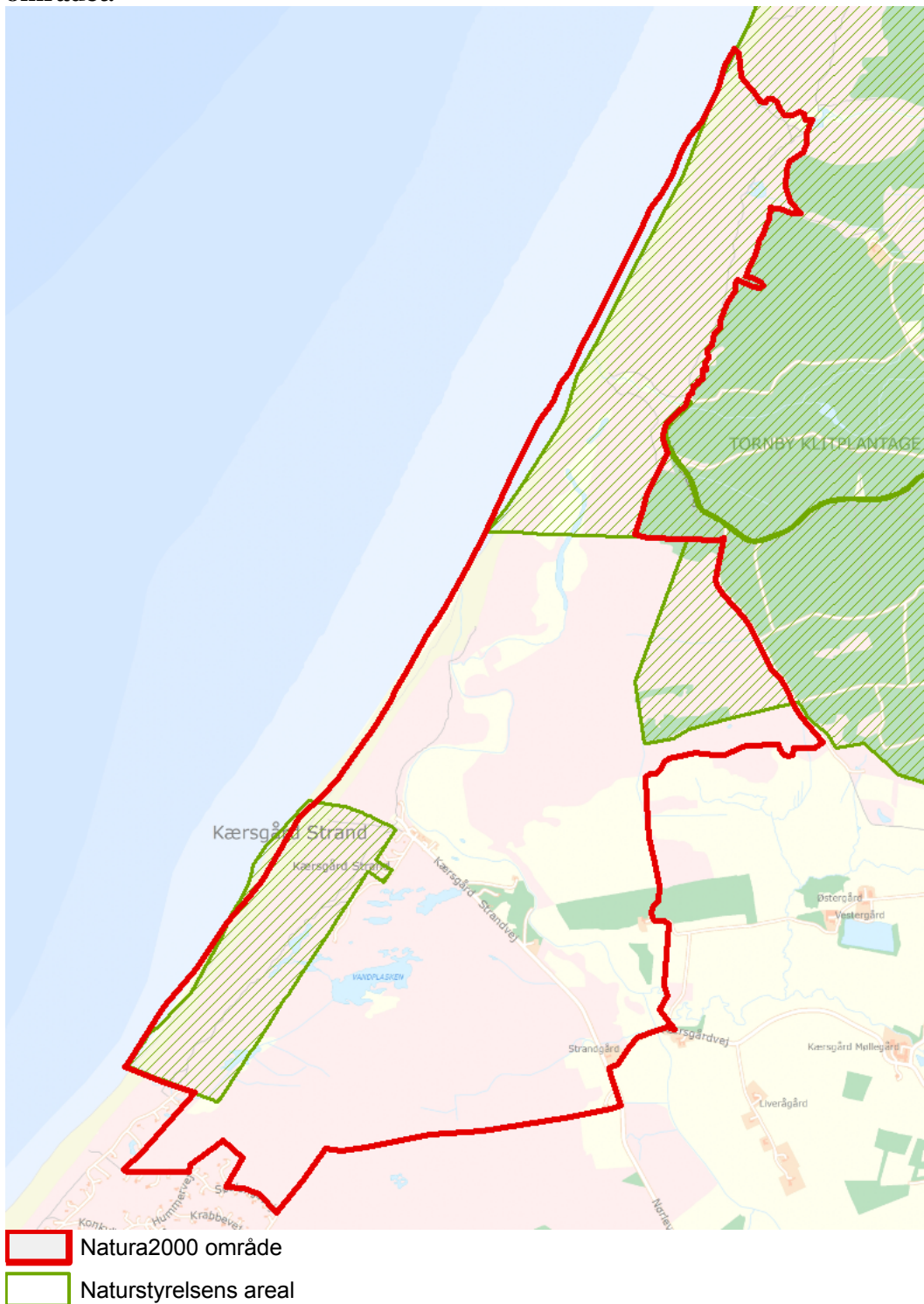
<http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=natura2000planer2h2014>

2. Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på 442 ha. Området udgøres af habitatområde nr. 6 Kærsgård Strand, Vandplanske og Liver Å, der er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse grå/grøn klit, klitter med havtorn, klitter med enebær, klitlavninger, rigkær samt levesteder for især mygblomst og kildevældsvindelsnegl.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På SVANAs hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Figur 2: Kort over Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-området.

Indenforområdet forvalter Naturstyrelsen klitarealerne ved Kærsgård Strand, mellem Vandplasken og havet, samt klitarealer vest for Tornby Klitplantage, herunder Hønsbakkerne, i alt ca. 148 ha. Klitterne er karakteriseret af flotte morfologiske dannelser med et højt kalkindhold i sandet og stor artsdiversitet, især mange og sjældne karplanter, insekter og vokshatte.

Tabel a: Kortlagte lysåbne naturtyper i plejeplanen

Lysåbne naturtyper (ha)		
	naturtype	Total
2120	Hvid klit	16,9
2130	Grå/grøn klit	70,9
2160	Havtornklit	13,2
2170	Grårisklit	3,6
2190	Klitlavning	6,3
2250	Enebærklit	4,0
7230	Rigkær	2,2
Hovedtotal		117,1

Desuden er der i udpegningsgrundlaget nævnt følgende arter, der forekommer, eller har potentiale til at kunne indfinde sig, i Naturstyrelsens dele af Natura 2000-området:

- Odder *Lutra lutra*
- Mygblomst *Liparis loeselii*

Odder kendes fra området. Mygblomst forekommer inden for Naturs 2000 området tæt på Naturstyrelsens areal.

3. Status for gennemførelse og erfaringer fra 1. plejeplanperiode

Plejeplanen for 1. planperiode omfattede 11 plejetiltag hvilket omfattede rydning af opvækst spredt på større arealer og bevoksninger på mindre arealer (især hvidgran og sitkagran), bekæmpelse af invasive arter (især Rynket Rose, men også Glansbladet Hæg og invasive nåletræer) og afgræsning. Flere metoder til pleje af ekstremrigkær er afprøvet.

Naturstyrelsen har gennemført en evaluering i form af en statusopgørelse og overvejelser om hvilke erfaringer, der kan drages af første planperiode. Med baggrund i denne evaluering kan Naturstyrelsen konkludere, at de planlagte indsatser er gennemført i plejeperioden for Naturstyrelsens arealer og at disse indsatser har bidraget positivt til opfyldelse af Natura 2000-planens målsætninger.

Tabel b: Status for gennemførelse af plejeplanens mål for 1. planperiode 2009-2015.

Gennemførte indsatser (antal)	11	Gennemførte indsatser (areal)	173,5 ha	99,7 %
Ikke-gennemførte indsatser (antal)	1	Ikke-gennemførte indsatser (areal)	0,5 ha	0,3 %

Tabel c: Oversigt over konkrete indsatser der ikke er gennemført med begrundelse

Natur type	Naturtype navn	Plejemål	Plejetiltag	ha	Begrundelse for manglende gennemførelse
2130	Grå/grøn Klit	Bekæmpelse af problemarter.	Bekæmpelse af invasive arter.	0,5	Afventer afklaring af metode i områder hvor der også er hvidklit 2120.

Generelle bemærkninger og konkrete erfaringer i forhold til 1. generations plejeplanlægning

Generelle bemærkninger

Plejeplanen for 1. planperiode er gennemført med godt resultat.

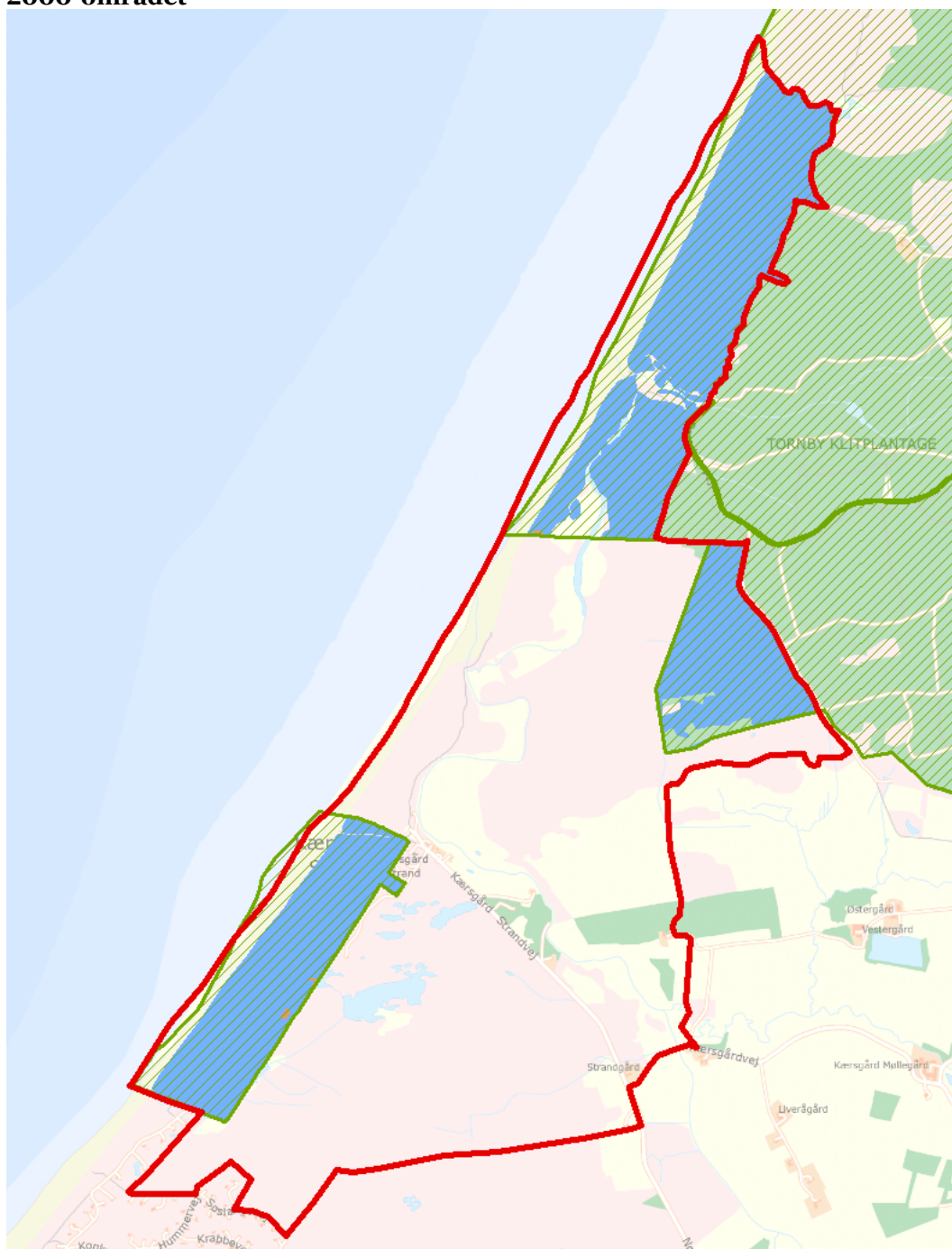

Konkrete erfaringer

- Rydninger på meget artsrige og stejle klitter er bla foretaget i perioder med frossen jord og med nedspilning af træerne og fjernelse fra arealerne.
- Rynket Rose er bekæmpet blandt andet med en lille fjernstyret knuser på bælder. Maskinen kan anvendes på meget stejle klitter og er skånsom i forhold til den øvrige vegetation og terræn.
- Pleje af en mindre ekstremrigkær er foretaget på 3 forskellige måder forskellige år. Et år blev der slået med kratrydder om vinteren på frossen bund. Et andet år blev der slået i sensommeren med kratrydder og det afslåede materiale blev revet sammen og fjernet fra arealet, denne indsats foregik med hjælp fra frivillige fra Dansk Botanisk Forening og Danmarks Naturfrednings Forening. Et tredje år anvendtes samme fjernstyrede knuser som ved Rynket Rose, dog kun på en del af arealet. Metoderne har alle begrænset udbredelsen af pilebuske, men der er ikke noget entydigt billede af hvilken metode der har været bedst på fx målt på antal blomstrende Pukkellæbe. Mygblomst er ikke indvandret.

4. Mål og plejetiltag

Figur 3: Oversigt over lysåbne naturtyper og planlagte indsatser i Natura 2000-området

- Natura2000 område
- Naturstyrelsens areal
- Lysåbne habitatnaturtyper med planlagt indsats
- Lysåbne habitatnaturtyper uden planlagt indsats

Plejeplanen er udarbejdet i overensstemmelse med Natura 2000-planens målsætninger. I Natura 2000 planens indsatsprogram er der angivet en række generelle men ingen områdespecifikke retningslinjer. At der ikke er nogen områdespecifikke retningslinjer for dette Natura 2000 område betyder at der som udgangspunkt ikke iværksættes nye tiltag. Målsætningerne opfyldes alene ved at eksisterende plejetiltag videreføres.

I dette afsnit beskrives Naturstyrelsens *mål* for de ovenstående lysåbne naturtyper og arter i denne planperiode. Der kan være flere mål for et givent areal med en naturtype, og det samme kan være tilfældet for en art.

Desuden præsenteres de typer af *plejetiltag*, som Naturstyrelsen vil anvende på baggrund af Naturstyrelsens erfaringer og bedste viden om naturpleje, der blandt andet omtales i det vejledende indsatskatalog for N2000-plejeplanlægning for lysåbne naturtyper, Skov- og Naturstyrelsens Naturplejestrategi (1999), Naturstyrelsens plejebog om 'Græsning og høslæt i naturplejen', Naturstyrelsens plejebogsserie for henholdsvis overdrev, ferske enge, søer, strandenge, hede, mose, små vandhuller samt Naturstyrelsens Naturportal.

På et areal kan der forekomme mere end én slags plejetiltag, ligesom der kan være fastlagt flere tiltag for en art.

Arealtallene i tabellerne udtrykker Naturstyrelsens vurdering af omfanget af de enkelte plejetiltag, der vil blive gennemført i plejeplanens periode. På Naturstyrelsens hjemmeside vedr. Natura 2000 findes links til kort med detaljerede oplysninger om mål og indsatser på lokalitetsniveau.

Plejemål og plejetiltag for lysåbne naturtyper

Der vil på de lysåbne naturtyper i dette Natura 2000-område blive foretaget *løbende* pleje, med henblik på opretholdelse af naturtypen i form af henholdsvis græsning på 22,3, rydning af opvækst på 39,7 ha og bekæmpelse af invasive arter, primært Rynket Rose, *Rosa rugosa*, i et 108 ha stort område. På 1,4 ha rigkær benyttes nogle år slåning andre slet, jf. nedenstående skema.

Der foretages endvidere *enkeltstående* indgreb i form af rydning af bevoksning på 28,1 ha. Desuden understøttelse af naturlig hydrologi, primært i et projekt på naboarealer, som forventes at påvirke mindst 0,5 ha af Naturstyrelsens areal.

Table e: Plejemål for lysåbne naturtyper

Målsatte habitatnaturtyper (ha)				
		Naturtype	Målsætning	Total
Eksisterende habitatnatur	2130	Grå/grøn klit	Sikring af naturtypen	70,7
			Naturtypebevarende pleje	70,7
			Naturlig dynamik	0,1
	2250	Enebærklit	Sikring af naturtypen	4,0
			Naturtypebevarende pleje	4,0

	2190	Klitlavning	Sikring af naturtypen	6,3
			Naturtypebevarende pleje	6,2
	2160	Havtornklit	Sikring af naturtypen	13,1
			Naturtypebevarende pleje	13,1
	2170	Grårisklit	Sikring af naturtypen	3,6
			Naturtypebevarende pleje	3,6
	2120	Hvid klit	Sikring af naturtypen	16,9
			Naturtypebevarende pleje	16,9
			Naturlig dynamik	16,9
	7230	Rigkær	Sikring af naturtypen	2,2
			Naturtypebevarende pleje	2,2
			Forbedring af hydrologi	0,5

Tabel f: Planlagte løbende plejetiltag af hensyn til lysåbne naturtyper
Areal omfattet af indsatsen (ha)

		Naturtype	Plejetiltag	Omfattet af eksisterende planlægning	Total
Eksisterende habitatnatur	2130	Grå/grøn klit	Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	70,4
			Rydning af opvækst	Eksisterende	17,0
			Græsning	Eksisterende	15,5
			Ingen indsats i planperioden	Eksisterende	0,1
	2250	Enebærklit	Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	4,0
			Rydning af opvækst	Eksisterende	1,8
			Græsning	Eksisterende	1,7
			Ingen indsats i planperioden	Eksisterende	0,0
	2190	Klitlavning	Rydning af opvækst	Eksisterende	6,2
			Græsning	Eksisterende	5,1
			Ingen indsats i planperioden	Eksisterende	0,2
	2160	Havtornklit	Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	13,1
			Rydning af opvækst	Eksisterende	0,9
			Andet areal uden drift	Eksisterende	1,0
	2170	Grårisklit	Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	3,6
			Rydning af opvækst	Eksisterende	0,0
	2120	Hvid klit	Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	16,9

	7230	Rigkær	Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	0,2
			Rydning af opvækst	Eksisterende	1,6
			Bekæmpelse af andre problemarter	Eksisterende	1,4
			Slåning - d.v.s. uden fjernelse af det afslåede	Eksisterende	1,4
			Slæt - d.v.s. med fjernelse af det afslåede	Eksisterende	1,4

I tabel f er der en opdeling i to kategorier "Eksisterende" og "Nyt":

- "Eksisterende": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor det pågældende plejetiltag allerede er omfattet af den eksisterende driftsforvaltning eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at plejetiltaget vil blive gennemført i plejeplanperioden.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der alene gennemføres for at opfylde målene i N2000-planerne for 2016-2021.

Tabel g: Planlagte enkeltstående plejetiltag af hensyn til lysåbne naturtyper Areal omfattet af indsatsen (ha)

			Omfattet af eksisterende planlægning		
		Naturtype	Plejetiltag		Total
Eksisterende habitatnatur	2130	Grå/grøn klit	Rydning af bevoksning	Eksisterende	26,7
	7230	Rigkær	Rydning af bevoksning	Eksisterende	1,4
			Aktiv lukning af dræn og grøfter	Eksisterende	0,5

I tabel g er der en opdeling i to kategorier "Eksisterende" og "Nyt":

- "Eksisterende": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor det pågældende plejetiltag allerede er omfattet af den eksisterende driftsforvaltning eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at plejetiltaget vil blive gennemført i plejeplanperioden.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der alene gennemføres for at opfylde målene i N2000-planerne for 2016-2021.

Plejemål og plejetiltag for arter

Af hensyn til arten Mygblomst gennemføres specifikke artsplejetiltag.

Naturstyrelsen er særligt opmærksom på levesteder for mygblomst, som har en væsentlig forekomst inden for det samlede Natura i området (jf. områdets målsætning) og er i tilbagegang i Danmark. Arten forekommer dog ikke aktuelt på Naturstyrelsens arealer, men et mindre rigkær plejes blandt andet med det formål at arten kan (gen-?)indvandre.

Som hovedregel vil arterne på udpegningsgrundlaget have gavn af plejetiltagene for naturtyperne i de områder som arten er eller potentielt kan blive tilknyttet. Disse plejetiltag fremgår af tabel f og g.

Naturstyrelsen planlægger ikke yderligere indsats for Odder end de plejetiltag, der er oplyst under plejeplanerne for de lysåbne naturtyper.

En mere detaljeret beskrivelse af specifikke artsplejetiltag fremgår af Naturstyrelsens hjemmeside vedr. Natura 2000.

Tabel h: Mål for arter

Målsatte arter (antal)			
Art	Navn	Målsætning	Total
1903	Mygblomst	Sikring af artens levested	1
		Etablering af potentielt levested	1
1355	Odder	Sikring af artens levested	1

Tabel i: Specifikke artsplejetiltag

Indsatser for arter (antal)			
Art	Navn	Indsatstype	Total
1903	Mygblomst	Slåning - d.v.s. uden fjernelse af det afslåede	1
		Slæt - d.v.s. med fjernelse af det afslåede	1
1355	Odder	Ingen indsats i perioden aht. art alene	1

Forventningen til den samlede indsats

Den samlede indsats for naturtyper og arter på styrelsens arealer forventes at medføre, at:

Naturtyper og arter skal på sigt opnå en gunstig bevaringsstatus.

- For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse I eller II er målsætningen, at udviklingen i deres areal og tilstand er stabil eller i fremgang.
- For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse III-V er målsætningen, at udviklingen i deres natur/skovtilstand er i fremgang, således at der på sigt opnås natur/skovtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det.
- For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af naturtyperne stabiliseres eller øges.
- For arter uden tilstandsvurderingssystem og for deres levesteder er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for de udpegede arter stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder for arterne.

Bilag

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N 6 Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å.

Tabel I: Kortlagte lysåbne naturtyper i plejeplanen

Lysåbne naturtyper (ha)		
	naturtype	Total
2120	Hvid klit	16,9
2130	Grå/grøn klit	70,9
2160	Havtornklit	13,2
2170	Grårisklit	3,6
2190	Klitlavning	6,3
2250	Enebærklit	4,0
7230	Rigkær	2,2
Hovedtotal		117,1

Natura 2000-området har et areal på 442 ha, hvor af Naturstyrelsen administrere ca. 150 ha. Området udgøres af habitatområde nr. 6 Kærsgård Strand, Vandplasken og Liver Å, der er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse grå/grøn klit, klitter med havtorn, klitter med enebær, klitlavninger, rigkær samt levesteder for især mygblomst og kildevældsvindelsnegl.

Indsats for de lysåbne naturtyper

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsats for de lysåbne naturtyper på udpegningsgrundlaget. Indsatsen er beskrevet i 2 tabeller:

- Lysåbne naturtyper
- Planlagte udvidelser af naturtyperne

Tabel II: Plejemål for lysåbne naturtyper

Målsatte habitatnaturtyper (ha)				
		Naturtype	Målsætning	Total
Eksisterende habitatnatur	2130	Grå/grøn klit	Sikring af naturtypen	70,7
			Naturtypebevarende pleje	70,7
			Naturlig dynamik	0,1
	2250	Enebærklit	Sikring af naturtypen	4,0
			Naturtypebevarende pleje	4,0

	2190	Klitlavning	Sikring af naturtypen	6,3
			Naturtypebevarende pleje	6,2
	2160	Havtornklit	Sikring af naturtypen	13,1
			Naturtypebevarende pleje	13,1
	2170	Grårisklit	Sikring af naturtypen	3,6
			Naturtypebevarende pleje	3,6
	2120	Hvid klit	Sikring af naturtypen	16,9
			Naturtypebevarende pleje	16,9
			Naturlig dynamik	16,9
	7230	Rigkær	Sikring af naturtypen	2,2
			Naturtypebevarende pleje	2,2
			Forbedring af hydrologi	0,5

Tabel III: Planlagte løbende plejetiltag for lysåbne naturtyper

Areal omfattet af indsatsen (ha)

		Naturtype	Plejetiltag	Omfattet af eksisterende planlægning	Total
Eksisterende habitatnatur	2130	Grå/grøn klit	Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	70,4
			Rydning af opvækst	Eksisterende	17,0
			Græsning	Eksisterende	15,5
			Ingen indsats i planperioden	Eksisterende	0,1
	2250	Enebærklit	Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	4,0
			Rydning af opvækst	Eksisterende	1,8
			Græsning	Eksisterende	1,7
			Ingen indsats i planperioden	Eksisterende	0,0
	2190	Klitlavning	Rydning af opvækst	Eksisterende	6,2
			Græsning	Eksisterende	5,1
			Ingen indsats i planperioden	Eksisterende	0,2
	2160	Havtornklit	Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	13,1
			Rydning af opvækst	Eksisterende	0,9
			Andet areal uden drift	Eksisterende	1,0
	2170	Grårisklit	Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	3,6
			Rydning af opvækst	Eksisterende	0,0
	2120	Hvid klit	Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	16,9

	7230	Rigkær	Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	0,2
			Rydning af opvækst	Eksisterende	1,6
			Bekæmpelse af andre problemarter	Eksisterende	1,4
			Slåning - d.v.s. uden fjernelse af det afslåede	Eksisterende	1,4
			Slæt - d.v.s. med fjernelse af det afslåede	Eksisterende	1,4

Tabel IV: Planlagte enkeltstående plejetiltag for lysåbne naturtyper

Areal omfattet af indsatsen (ha)					
		Naturtype	Plejetiltag	Omfattet af eksisterende planlægning	Total
Eksisterende habitatnatur	2130	Grå/grøn klit	Rydning af bevoksning	Eksisterende	26,7
	7230	Rigkær	Rydning af bevoksning	Eksisterende	1,4
			Aktiv lukning af dræn og grøfter	Eksisterende	0,5

I tabel III og IV er der en opdeling i to kategorier "Eksisterende" og "Nyt":

- "Eksisterende": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor det pågældende plejetiltag allerede er omfattet af den eksisterende driftsforvaltning eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at plejetiltaget vil blive gennemført i plejeplanperioden.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der alene gennemføres for at opfylde målene i N2000-planerne for 2016-2021.

Særlig indsats for arter

Plejen af områdets lysåbne naturtyper vil samtidig tilgodese en række arter på udpegningsgrundlaget. Herudover planlægger Naturstyrelsen en særlig indsats for Mygblomst, som fremgår af tabel V.

Tabel V: Mål for arter

Målsatte arter (antal)					
Art	Navn	Målsætning			Total
1903	Mygblomst	Sikring af artens levested			1
		Etablering af potentielt levested			1
1355	Odder	Sikring af artens levested			1

Tabel VI: Planlagte artsplejetiltag for arter *udover* plejetiltagene for de lysåbne naturtyper

Indsatser for arter (antal)			
Art	Navn	Indsatstype	Total
1903	Mygblomst	Slåning - d.v.s. uden fjernelse af det afslåede	1
		Slæt - d.v.s. med fjernelse af det afslåede	1
1355	Odder	Ingen indsats i perioden aht. art alene	1

Forventningen til den samlede indsats

Naturtyper og arter skal på sigt opnå en gunstig bevaringsstatus.

- For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse I eller II er målsætningen, at udviklingen i deres areal og tilstand er stabil eller i fremgang.
- For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til natur/skovtilstandsklasse III-V er målsætningen, at udviklingen i deres natur/skovtilstand er i fremgang, således at der på sigt opnås natur/skovtilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det.
- For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af naturtyperne stabiliseres eller øges.
- For arter uden tilstandsvurderingssystem og for deres levesteder er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for de udpegede arter stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder for arterne.

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Naturstyrelsen

Gjøddinggård
Førstballevej 2
7183 Randbøl

www.nst.dk